

کنترل مسمومیت

تألیف:

دکتر محمد کرمی

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی مازندران
عضو انجمن سم‌شناسی و مسمومیت‌های ایران

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی مازندران

۱۳۹۴

سرشناسه	: کرمی، محمد، ۱۳۴۵-
عنوان و نام پدیدآور	: کنترل مسمومیت / مؤلف: محمد کرمی.
مشخصات نشر	: بابل، جهاد دانشگاهی، واحد مازندران، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۲۴۸ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۳۰-۰۷-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب نامه
موضوع	: مسمومیت - پیشگیری
شناسه افزوده	: جهاد دانشگاهی. واحد مازندران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ک ۴۴ / ۹۱۱۱ RA
رده بندی دیویی	: ۶۱۵/۹
شماره کتاب شناسی ملی	: ۳۷۵۸۴۷۴

کنترل مسمومیت

مؤلف:	دکتر محمد کرمی
صفحه آرای:	کامپیوتر جستجوگر قائم شهر - شهرام موسی پور
ناشر:	سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی واحد مازندران
طراح جلد:	شهرام موسی پور
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۴
چاپخانه:	زارع ساری
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۲۵۰۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۶۳۰-۰۷-۳

حق چاپ و نشر محفوظ است

سازمان انتشارات واحد مازندران

نشانی: ساری - خیابان امیر مازندرانی - خیابان وصال - جهاد دانشگاهی مازندران صندوق پستی: ۴۸۱۷۵-۱۶۴۷

فهرست مطالب

بخش اول - کلیات

فصل اول - اصول ایمنی و کمک‌های اولیه.....	۱۱
فصل دوم - مسمومیت و انواع آن.....	۱۹
فصل سوم - راه‌های جلوگیری از مسمومیت و اهمیت آن.....	۲۳
فصل چهارم - تدابیر درمانی.....	۳۳
فصل پنجم - افزایش دفع سموم و داروهای جذب شده.....	۳۹
فصل ششم - درمان‌های اختصاصی.....	۴۱

بخش دوم - مسمومیت با مواد شیمیایی

فصل هفتم - مسمومیت با حلال‌های آبی.....	۵۳
فصل هشتم - حلال‌های آلی.....	۵۹
فصل نهم - فلزات سنگین.....	۶۳
فصل دهم - مسمومیت با سلاح‌های شیمیایی و بیولوژیک.....	۶۹
فصل یازدهم - مسمومیت با مواد آرایشی و بهداشتی.....	۷۷
فصل دوازدهم - آلودگی هوا.....	۸۳
فصل سیزدهم - مسمومیت با سایر مواد شیمیایی.....	۹۳

بخش سوم - مسمومیت‌های دارویی

فصل چهاردهم - مبنای فارماکولوژی وابستگی به مواد مخدر (اعتیاد) و راه‌های درمان آن.....	۱۱۷
فصل پانزدهم - سایر داروهای ضد درد.....	۱۳۱
فصل شانزدهم - مسمومیت با داروهای اعصاب و روان.....	۱۳۹

بخش چهارم - مسمومیت ناشی از مواد بیولوژیک

فصل هفدهم - مسمومیت‌های شایع سموم حیوانی.....	۱۵۱
فصل هجدهم - گیاهان سمی.....	۱۵۷
فصل نوزدهم - قارچ‌های سمی.....	۱۶۹

بخش پنجم - واکنش‌های ناخواسته

فصل بیستم - مبنای عوارض ناخواسته دارویی.....	۱۷۷
فصل بیست و یکم - تداخلات دارویی (Drug interactions).....	۱۹۵

پیش گفتار

افزایش بی‌شمار مواد شیمیایی در دسترس، استفاده از فلزات سنگین در صنایع رنگ‌سازی و آفت‌کش‌ها، کاربرد مواد شیمیایی در سلاح‌های شیمیایی، آتش‌سوزی چاه‌های نفت، وجود آلاینده‌ها مانند باران‌های اسیدی و همین‌طور در صنایع داروسازی و... همگی از عواملی هستند که احتمال مسمومیت‌ها با مواد شیمیایی خطرناک را افزایش می‌دهند. شیوع مسمومیت‌ها در سال‌های اخیر مؤید این مسئله می‌باشد. براساس آمار ارائه شده در حدود ۳۰-۱۵٪ کل مراجعه‌کنندگان به اورژانس بیمارستان‌ها را مسمومین ناشی از مواد دارویی و شیمیایی تشکیل می‌دهند.

با توجه به این‌که بسیاری از داروها در تخفیف آلام و دردهای بشری نقش دارند یکی از نکات مهم در مسئله مسمومیت، مصرف بی‌رویه، نابجا و بیش از حد موادی است که به‌صورت اتفاقی و یا عمدی صورت می‌گیرد و در نهایت نیز منجر به مسمومیت می‌شود. مصرف بی‌رویه و بیش از حد مواد شیمیایی علاوه بر فشارهای اجتماعی و کاهش روابط عاطفی، توجیه‌گر مسمومیت‌های عمومی از جمله اقدام به خودکشی است که از نظر آماری معنی‌دار است.

ارتقای سلامت انسانی، مستلزم گسترش مرزهای علوم پزشکی به‌ویژه علم سم‌شناسی از نظر شناختی و بالینی است تا مسمومیت کنترل شود. از نظر سازمان جهانی سلامت (WHO) که به اشتباه سازمان بهداشت جهانی گفته می‌شود، مبنا و اصل در کنترل مسمومیت، حفظ و نگهداری مسموم است و نه تشخیص سمیت. به موازات اقدامات آزمایشگاهی و تشخیصی در صورتی که سمیت محرز شود درمان اختصاصی انجام می‌شود، لذا کنترل علائم مسمومیت و تثبیت علام حیاتی و هرگونه کمک در راستای افزایش بهبود کیفیت زندگی در اولویت درمانی قرار دارد.

کتاب حاضر تلاش مضاعفی برای ارائه جامع و در عین حال ساده مبانی و پایه‌های دروس کنترل مسمومیت دوره‌ای پزشکی، رشته داروسازی، Ph.D و کارشناسی ارشد سم‌شناسی می‌باشد. فصل پایانی نیز با رخصت و مشارکت استاد معظم جناب آقای دکتر دهپور تنظیم شده است. این تحفه ناقابل را به همسر و گل‌های زندگی‌ام تقدیم می‌کنم.